

STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 25 października 2021 r.

**w sprawie ustanowienia roku 2022 w województwie kujawsko-pomorskim
Rokiem Poli Negri**

W związku z przypadającą w 2022 roku 125. rocznicą urodzin Poli Negri Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego postanawia dla uczczenia tej wybitnej aktorki i uhonorowania jej zasług w zakresie kultury i światowej kinematografii ogłosić rok 2022 w województwie kujawsko-pomorskim Rokiem Poli Negri.

Pola Negri urodziła się 3 stycznia 1897 roku w Lipnie w ówczesnym zaborze rosyjskim jako Apolonia Chałupiec (Chalupec). Pseudonim artystyczny zaczerpnęła od swojej ulubionej poetki – Włoszki Ady Negri. Lata spędzone w Lipnie wspominała w swoim pamiętniku bardzo ciepło. Był to dla niej czas wypełniony spokojem, poczuciem bezpieczeństwa i miłością ze strony rodziców. Już wtedy jednak tęskniła za dalekim, nieznanym światem, a bardziej od zabaw z rówieśnikami ceniła sobie samotne chwile spędzone na rozmyślaniu i marzeniach. Gdy miała siedem lat jej beztrudne dzieciństwo przerwało aresztowanie za działalność konspiracyjną i zesłanie na Sybir jej ojca. Razem z matką przenieśli się do Warszawy, gdzie mama podejmowała się różnych prac, próbując zapewnić byt sobie i córce.

Wkrótce Pola dostała się do Szkoły Baletowej, gdzie wyróżniała się ogromnym zaangażowaniem, pracowitością i talentem. Zły stan zdrowia po przebytej gruźlicy nie pozwolił jej kontynuować kariery tanecznej, ale szybko jej nową pasją stało się aktorstwo. Po ukończeniu dwóch pierwszych kursów teatralnej Szkoły Aplikacyjnej w Warszawie zadebiutowała w 1912 roku w *Ślubach panińskich* A. Fredry w warszawskim Teatrze Małym i od razu zebrała pochlebne recenzje. Zachwycała nie tylko bogatym warszatem aktorskim, ale również niezwykle urodą. Pisano o niej: „Temperament na wskroś sceniczny, poczucie sceny wrodzone, warunki zewnętrzne wyjątkowe, głos bogaty w niespodzianki.”

Jej przeznaczeniem nie był jednak teatr, a film, w którym po raz pierwszy wystąpiła w 1914 r. (*Niewolnica zmysłów*). Wszystkie filmy z jej udziałem cieszyły się ogromną popularnością. Wkrótce przyjęła ofertę z Niemiec, gdzie zachwycała na deskach teatralnych u Maxa Reinhardta i na ekranie w filmach Ernsta Lubitscha: *Oczy mumii Ma* (1918), *Carmen* (1918), *Madame Dubarry* (1919) i *Sumurun* (1920), które przyniosły jej sławę czołowej gwiazdy europejskiego kina i otworzyły drogę do Hollywood.

Udział w amerykańskich filmach zapewnił Poli Negri status gwiazdy światowego kina. Rosnąca popularność filmów dźwiękowych sprawiła jednak, że ze względu na swój językowy akcent i niski tembr głosu aktorka zaczęła otrzymywać coraz mniej propozycji interesujących ról. Skorzystała więc z zaproszenia do Europy, gdzie zagrała w filmie angielskim i francuskim, oraz sześciu niemieckich. Po wybuchu II wojny światowej powróciła do Stanów Zjednoczonych. Łącznie zagrała w około 70 produkcjach. Po raz ostatni wzięła udział w filmie *Księżycowe prządk* w 1964 roku. W 1970 roku opublikowała swoje wspomnienia pt. *Pamiętnik gwiazdy*. Zmarła w 1987 roku w wieku 90 lat w San Antonio w Teksasie.

Do dziś jest uznawana za jedną z najważniejszych aktorek kina niemej, a filmy, w których wystąpiła, zwłaszcza u Ernsta Lubitscha, należą do klasyki gatunku. Określana mianem „polskiej królowej Hollywood” przyczyniła się do popularyzacji polskiej kultury za granicą. Zawsze podkreślała swoje polskie pochodzenie, utrzymywała kontakty z rodakami w kraju, spotykała się z polskimi artystami, koncertowała charytatywnie na rzecz Polski, pomagała finansowo polskim instytucjom kultury, wspierała amerykańską Polonię. Jako

wybitna artystka stworzyła niezapomniane, pełne ekspresji kreacje filmowe, wcielając się w różnorodne role – arystokratek, wieśniaczek, uwodzicielskich wampów i kobiet z marginesu, egzotycznych piękności, intrygujących cudzoziemek, śpiewaczek i tancerek. W każdej z nich udowodniła swój wyjątkowy talent i zaprezentowała swe nieprzeciętne umiejętności pantomimiczne i taneczne, tak ważne w epoce kina niemego.

Pola Negri zapisała się w historii światowego kina jako jedyna polska gwiazda filmowa międzynarodowego formatu. Sukces zapewniły jej niezwykła charyzma, talent, niebanalna osobowość i ogromna determinacja. To dzięki tym cechom nieznana nikomu Apolonia Chałupiec została podziwianą przez wszystkich, znaną kinomanom na całym świecie femme fatale. Jej styl życia, sposób ubierania się, czynią z niej nie tylko gwiazdę filmową, ale też jedną z pierwszych celebrytek.

125. rocznica jej urodzin w Lipnie, na Ziemi Dobrzyńskiej, w naszym regionie, to okazja, by przypomnieć jej postać i filmy szczególnie młodemu pokoleniu mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, dla którego jej droga do sławy może być inspiracją do wiary we własne możliwości i do wytrwałego realizowania swych planów i marzeń, które często wydają się być zbyt odległe, by móc je spełnić. Życie i kariera pochodzącej z Lipna wielkiej aktorki pokazują, że tak nie jest.

Rok Poli Negri w województwie kujawsko-pomorskim przyczyni się również do promocji bogatego dziedzictwa filmowego naszego regionu, z którego wywodzi się wiele postaci związanych ze światem X Muzy. Będzie to także okazja do wzmocnienia i spopularyzowania rozpoczętego w naszym regionie przez samorząd województwa kilka lat temu projektu Kujawsko-Pomorska Trasa Filmowa.